

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ผลกระทบจากการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูงของชาวเขาเผ่าม้ง

สถานีวิจัยโครงการหลวงอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางชวดี คำอนันต์

ตุลาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วรเอกศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ
และสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง 2) ผลกระทบจากการ
ปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง ซึ่งได้แก่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และ 3)
ปัญหาการปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือเกษตรกรผู้เข้าร่วม
โครงการส่งเสริมการปลูกดอกเบญจมาศ บ้านขุนกลาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 113 คน ซึ่ง
ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 157 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ
แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 39 ปี
ครึ่งหนึ่งไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สถานภาพ
ด้วยกัน การถือครองที่ดินในรูปแบบของการถือครองกรรมสิทธิ์
ถือครองเฉลี่ย 9 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 8 ไร่ รายได้เฉลี่ย
บาท/ปี รายได้อื่นมาจากการค้าขาย เฉลี่ย 20,148 บาท/ปี ร
บาท/ปี จำนวนปีที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเฉลี่ย 14 ปี จำ

ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ทรัพย์สิน และรายรับรายจ่ายของเกษตรกรผู้ปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง ในช่วงก่อนและปัจจุบันระบุว่าทรัพย์สินต่างๆเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ยกเว้นรถจักรยาน ตู้เย็น พัดลม ที่ดินเช่าที่ดินมีกรรมสิทธิ์ ซึ่งระบุว่าเท่าเดิม เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Siegel's Sign Test ทุกรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายรับของเกษตรกรผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รายได้เพิ่มขึ้น 2 รายการ ได้แก่ รายได้จากการปลูกดอกเบญจมาศ และรายได้จากการค้าขาย รายได้เท่าเดิมนั้นมาจากการรับจ้างนอกภาคเกษตร หักลดกรรมเงินเดือนและค่าเช่าที่ดิน ส่วนรายจ่ายของเกษตรกร พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น 3 รายการคือ ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล และงานสังคม ส่วนค่าอาหารระบุว่าเท่าเดิม เมื่อวิเคราะห์ด้วย Siegel's Sign Test แล้ว รวมทุกรายการรายรับรายจ่ายในช่วงก่อนและปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลกระทบในด้านสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่และการเข้ารับการศึกษา เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยช่วงก่อนและปัจจุบันด้วย t-test พบว่า การปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง มีผลกระทบต่อเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่และการเข้ารับการศึกษา

ผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูงระบุว่ามีผลกระทบในระดับน้อยทั้งในช่วงก่อนและปัจจุบัน เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยช่วงก่อนและปัจจุบันด้วย t-test พบว่า การปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบจากการปลูกดอกเบญจมาศบนที่สูง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในช่วงก่อนและปัจจุบันด้วยค่าเฉลี่ยสถิติ t-test พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ คือ ต้นทุนการผลิตราคาแพง ขาดพันธุ์พืชที่เหมาะสม ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองและค่าเช่าที่ดินราคาแพง ระดับปานกลาง จำนวน 15 ข้อ คือ ราคาผลผลิตตกต่ำ ตลาดรองรับผลผลิต ระบบชลประทาน/แหล่งน้ำ พื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ ขาดแหล่งเงินทุน ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตร ขาดการดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ ขาดแคลนแรงงาน ด้านสุขภาพอนามัย ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ดินไม่ดีขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่มีความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก ขาดยานพาหนะในการขนส่งและทางราชการไม่ให้ความช่วยเหลือ

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

IMPACTS OF HIGHLAND CHRYSANTHEMUM GROWING
TECHNOLOGY ADOPTION BY HMONG HILL TRIBE AT
INTHANON ROYAL PROJECT RESEARCH STATION,

CHIANGMAI

By

YUWADEE DAN-A-NUN

OCTOBER 2000

Chairman: Assistant Professor Dr. Boonsom Waraegsiri

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business

The purposes of this research were to investigate 1) personal and socio-economic characteristics of farmers joining chrysanthemum growing project; 2) socio-economic and environmental impacts of highland chrysanthemum growing; and 3) problems in highland chrysanthemum growing. The data were collected by means of interview schedules from randomly selected samples of 113 Hmong farmers from the total population of 157, joining Highland Chrysanthemum Growing Project at Ban Khunklang, a village near Inthanon Royal Project Research Station, Chiangmai. The data were analyzed by using the SPSS/PC.

The findings revealed that most of the respondents were married, male, and 39 years old on average. Half of them did not have formal education and were illiterate. The respondents had an average land area of 9 rais, 8 rais of which was used for planting. Their average total annual income was 60,743 baht, 40,909 baht of which was from chrysanthemum growing and 20,148 baht

from other sources. Their average period of agricultural career was 14 years and they had an average of 7 household members, 3 of whom contributed to household labor.

For economic impacts, the respondents were found to have more property, more incomes and expenses. They did not have more bicycles, refrigerators, fans and land. The analysis by using the Siegel's Sign Test showed significant differences in all economic aspects. Their incomes from chrysanthemum growing and trading increased but those from off-farm jobs, handicraft, salary and land rent remained unchanged. Their clothing, medical and social expenses increased while those on food remained unchanged.

For social impacts, chrysanthemum growing was found to result in the respondents' more participation in group activities, contact with officers, and training.

Environmental impacts were found to be low.

Overall, economic, social and environmental impacts of chrysanthemum growing on highland were significantly different.

The respondents stated problems and obstacles at a high level: high cost of production, lack of desirable varieties of crop, lack of land rights, and expensive land rents. The problems at a moderate level of products were low prices, market of products, irrigation systems, insufficient agricultural land, lack of financial sources, limited knowledge and experience in agriculture, lack of supervision by officers, limited labor, hygiene, unseasonal rainfall, infertile soil, lack of knowledge of soil improvement, inconvenient transport and communications, insufficient vehicles, and lack of government assistance.